

ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 Servant Leadership of School Administrators Affecting Modern Organizational Administration Under the Suphan Buri Primary Area Office 1

¹นิวรรณ เมฆดี Niwan Mekdee

²พิชญภา ยืนยาว Pitchayapa Yuenyaw

³นภาพรณ ยอดสิน Napaporn Yodsin

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

^{1,2,3}Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

¹Corresponding, author e-mail: niwan672@gmail.com

Received September 7, 2024; Revised September 28, 2024; Accepted: September 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารองค์การสมัยใหม่ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 270 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การเสริมสร้างพลังอำนาจ การเป็นต้นแบบ การมีจิตบริการ และการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2) การบริหารองค์การสมัยใหม่ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การบริหารความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การเสริมสร้างพลังอำนาจ (X_2) การเป็นต้นแบบ (X_4) การมีจิตบริการ (X_1)

เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนาย ได้ร้อยละ 85.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.45 + 0.78 (X_2) + 0.41 (X_4) + 0.30 (X_1)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบรับใช้; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารองค์การสมัยใหม่

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the level of servant leadership of school administrators 2) study the level of the modern organization management administration and 3) analyze servant leadership of school administrators affecting the modern organization administration. The research sample was 270 government teachers under the schools under the Suphan Buri Primary Education Service Area Office 1, derived by proportional stratified random sampling distributed by district. The research instrument used was a questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research results were as follows: 1) Overall and in specific aspects, the level servant leadership of administrators was at a high level. The aspects were alignment, empowerment, role model, service mind, and vision, respectively. 2) Overall and in specific aspects, the level of the modern organization administration was at a high level. The aspects were alignment, ability to manage emotions quotient, organizational climate, human behavior analysis, adaptation to the environment and conflict management, respectively. 3) Servant leadership of administrators in the aspects of empowerment (X_2), role model (X_4), and service mind (X_1), were factors affecting the modern organization administration (Y_{tot}) and they collectively predicted the modern organization administration at the percentage of 85.40 with statistical significance level of .01. The regression equation was: $\hat{Y}_{tot} = 0.45 + 0.78 (X_2) + 0.41 (X_4) + 0.30 (X_1)$.

Keywords: Servant leadership; School administrators; Modern organization administration

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่จัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา และเป็นรากฐานการศึกษาของคนไทย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ คณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐานมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับทิศทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงองค์การ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการ และพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย ที่ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการองค์การตามทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ ที่มีแนวโน้มบนพื้นฐานของแนวความคิดซึ่งองค์การ เป็นระบบหนึ่งซึ่งมีการปรับเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันท่ามกลางยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัต ทำให้ทุกภาคส่วนต้องมีการเตรียมตัวเพื่อเริ่มต้นเข้าสู่ยุคสังคมพลิกผันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจึงเป็นองค์การหนึ่งที่ต้องพัฒนาขีดความสามารถ ในการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม โดยมีการกำหนดทิศทางขององค์การได้อย่างชัดเจน เกิดการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างและรูปแบบการทำงาน รวมทั้งสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อ การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ภาพการณ์ของการนำองค์การสมัยใหม่ต้องมีความแตกต่างจากยุคสมัยก่อน ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ยังคงสามารถทำได้คือ การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จซึ่งจำเป็นต้องอาศัยผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาองค์การให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่อย่างไรก็ตาม การที่ต้องอาศัยบุคคลที่เป็นผู้นำอย่างเดียวยังคงจะไม่เพียงพอ สิ่งที่จะต้องตามมา คือต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีอยู่ในตัวของผู้นำควบคู่กันไปด้วย จึงจะทำให้้องค์การสามารถทำงานได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้นำเปรียบได้กับหัวใจขององค์การที่จะนำพาองค์การให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสร้างภาพพจน์ใหม่ให้ผู้นำเป็นผู้นำแบบรับใช้ หรือ ใฝ่บริการ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหรือยกระดับผู้อื่นในองค์การของตนให้ประสบความสำเร็จในฐานะที่เป็นสมาชิกร่วมกัน นอกจากจะเป็นภาวะผู้นำที่ใช้ในการขับเคลื่อนองค์การแล้ว ยังจะต้องมุ่งเน้นการให้บริการ ให้มีความพร้อมที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ตามก่อน หรือบริการเพื่อนร่วมงานและผู้ตามเป็นอันดับแรกเหนือผลประโยชน์ของตนเอง โดยมีเป้าหมายคือความสำเร็จของคนในองค์การ โดยใช้อำนาจทางศีลธรรมกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมอบอำนาจแก่บุคคลเหล่านั้น จนสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มได้ในที่สุด อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานใน้องค์การประสบผลสำเร็จแต่เพียงผู้เดียวได้ หากแต่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะนำพาหรือกำหนดทิศทาง การดำเนินงานต่างๆ ขององค์การให้

เป็นไปอย่างมีเป้าหมายและประสบความสำเร็จ การจะประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้นั้น ต้องปรับเปลี่ยนตนเองเป็นผู้บริหารองค์การสมัยใหม่โดยเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำแบบรับใช้ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเพื่อการเดินทางไปสู่เป้าหมายริเริ่มพัฒนามิติด้านที่ควรจะเป็นขององค์การ กระตุ้นเพื่อปลดปล่อยพลังความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคน (Burns, 1978) สอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะตรงกันว่า ภาวะผู้นำในปัจจุบันต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำแบบรับใช้ ซึ่งถือว่าเป็นภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลขององค์การสมัยใหม่ นอกจากนี้ Greenleaf เป็นบุคคลที่ยืนยันว่าผู้นำที่ดีนั้นควรมีความเชื่อตามแนวทางผู้นำแบบรับใช้ (servant leadership) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวคิดภาวะผู้นำแนวใหม่ของการศึกษา ภาวะผู้นำเป็นความพยายามที่จะปฏิบัติความเชื่อว่าผู้นำไม่ใช่เจ้านาย แต่ผู้นำคือผู้รับใช้ (If you want the first among them serve them first) และยังเชื่อว่าหากผู้นำต้องการเป็นหนึ่งในใจของผู้ตาม ผู้นำต้องเป็นผู้บริการให้แก่ผู้ตาม ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ค่อนข้างปรับเปลี่ยนวิธีคิดแบบผูกพันเกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างมาก ดังนั้น ภาวะผู้นำแบบรับใช้จึงมีแนวคิดที่มุ่งเน้นการให้บริการต่อผู้อื่นเพิ่มคุณค่าและพัฒนาผู้อื่น ส่งเสริมความสำคัญของชีวิตกลุ่ม กระจายอำนาจการตัดสินใจมีแนวคิดในการทำงานแบบองค์รวม และจะต้องมีความรับผิดชอบพื้นฐานที่แสดงถึงความมีจริยธรรม และยังสอดคล้องกับธนบดี ศรีโคตร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสร้างสรรค์ความแปลกใหม่ในองค์การที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและการทำงาน การให้เกียรติ เคารพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและผู้ใต้บังคับบัญชา ความสนใจในความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะ ความคิดเห็นใหม่ๆ หรือที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตนเอง และของคนอื่นๆ การเป็นผู้ฟังที่ดี และพร้อมที่จะรับฟังผู้อื่นอย่างจริงจัง ดังนั้น ในยุคองค์การสมัยใหม่ผู้บริหารจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้บังคับบัญชา” เป็น “เพื่อนร่วมงาน” ที่ให้บริการและเกื้อหนุนผู้ร่วมงานมากขึ้น ต้องให้เกียรติ เคารพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น ถึงจะนำพาองค์การประสบความสำเร็จได้ในที่สุด (ธนบดี ศรีโคตร, 2562)

จากสภาพความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์การต้องการผู้นำที่ภาวะการณาน่าที่สนับสนุนอำนวยความสะดวก และความต้องการของบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำแบบรับใช้ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ได้ มีประสิทธิผลมากขึ้น และผู้บริหารควรพัฒนาให้ผู้น้อมมีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนตนเองไปสู่

บทบาท ที่ต้องแสดงภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในอนาคตเพื่อความอยู่รอดและการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรในยุคสมัยใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,230 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยกระจายจำนวนตามที่ตั้งของอำเภอ ได้ข้าราชการครูจำนวน 293 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง มี 3 ตอน คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรต้นแบ่งออกเป็น 4 ด้าน
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารองค์การสมัยใหม่ จำแนกตามตัวแปรตามแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบค่าของความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และแปลผลค่า IOC ที่คำนวณได้โดยเลือกเฉพาะข้อกระทงคำถามที่มี ค่าดัชนีระหว่าง 0.67-1.00

แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของข้อหาคำถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับ คุณภาพด้านความเที่ยงด้านภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.98 และคุณภาพด้านความเที่ยงการบริหารองค์การสมัยใหม่ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.99 แล้วจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 293 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมา 270 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.15 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำแบบรับใช้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

(n = 270)

ข้อ	ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การมีจิตบริการ	4.24	0.41	มาก	3
2	การเสริมสร้างพลังอำนาจ	4.32	0.42	มาก	1
3	การมีวิสัยทัศน์	4.02	0.48	มาก	4
4	การเป็นต้นแบบ	4.30	0.46	มาก	2
รวม		4.22	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.38) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ อยู่ใน

ระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.42) รองลงมาได้แก่ การเป็นต้นแบบ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.46) การมีจิตบริการ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.41) และการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.48)

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

(n = 270)

ข้อ	การบริหารองค์การสมัยใหม่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์	4.33	0.48	มาก	3
2	ความสามารถด้านการบริหารความฉลาดทางอารมณ์	4.40	0.47	มาก	1
3	การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง	4.32	0.45	มาก	4
4	การจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	4.30	0.49	มาก	5
5	การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.38	0.43	มาก	2
รวม		4.35	0.44	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.44) และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถด้านการบริหารความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับสูง ที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.43) การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.48) การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.45) และการจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่าง สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.49)

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การ สมัยใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างภาวะผู้นำแบบรับใช้ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

(n = 270)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	3	44.05	14.68	517.58**	.00
Residual	266	7.55	0.03		
Total	269	51.60			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig

ค่าคงที่	0.45		0.11	4.01**	.00
การเสริมสร้างพลังอำนาจ (X_2)	0.78	0.75	0.06	13.23**	.00
การเป็นต้นแบบ(X_4)	0.41	0.43	0.05	8.92**	.00
การมีจิตบริการ(X_1)	0.30	0.28	0.05	5.98**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$R = 0.924$ $R^2 = 0.854$ $SEE = 0.168$

จากตารางที่ 3 พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ (X_3) การเป็นต้นแบบ (X_4) การมีจิตบริการ (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.854 แสดงว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ (X_3) การเป็นต้นแบบ (X_4) การมีจิตบริการ(X_1) ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ และสามารถทำนาย การบริหารองค์การสมัยใหม่ ได้ร้อยละ 85.40 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.45 + 0.78 (X_2) + 0.41 (X_4) + 0.30 (X_1)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.75 (Z_2) + 0.43 (Z_4) + 0.28 (Z_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจ อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การเป็นต้นแบบ การมีจิตบริการ และการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นผู้นำมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในด้านการบริหารงานจึงต้องปฏิบัติตนเองเสมือนเป็นผู้ให้ และปฏิบัติต่อผู้อื่นเสมือนตนเองเป็นผู้รับใช้ เช่น คอยชี้แนะ คอยให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จจนได้รับความไว้วางใจ เชื่อใจ ความเคารพนับถือ ความร่วมมือ และความมั่นใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจความรับผิดชอบที่สูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของคมกฤษ ประการะสังข์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ผลการศึกษามีภาวะผู้นำแบบ

ผู้ใช้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือด้านการสร้างสังคมชุมชน ด้านการให้อำนาจ ด้านความตระหนักรู้ ด้านการบริการ และด้านความอ่อนน้อมถ่อมตนตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า สถานศึกษาที่มีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจการวางแผนงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารเพียงคนเดียวไม่สามารถที่จะบริหารงานได้จึงจำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือจากครู และบุคลากรอื่นๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการให้อำนาจแก่ครู และบุคลากรในการบริหารงานตามที่ได้มอบหมาย เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีภาวะผู้นำไปพร้อมกัน เพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและเกิดปัญหาน้อยที่สุด (คมกฤษ ประการะสังข์, 2559)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณศรี พันธุ์แดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ว่า ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบำรุงรักษามีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การให้การดูแล การรับฟัง การสร้างชุมชน การตระหนักรู้การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล การมีมโนทัศน์ การโนมน้าวจิตใจ การมองการณ์ไกลและการเห็นอก เห็นใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำแบบรับใช้มีความสำคัญ เนื่องจากในปัจจุบันองค์กรต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม การที่ผู้นำมีใจให้บริการแก่ผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามได้มีศักยภาพในการทำงาน กระตุ้นมองหาโอกาสในการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง และการมอบอำนาจแก่ผู้ตามผู้นำแบบให้บริการมีความใส่ใจในความต้องการของผู้ตาม และช่วยให้ผู้ตามทำงานได้ดีขึ้นเฉลี่ยผลมากขึ้น และเต็มใจยอมรับในความรับผิดชอบมากขึ้น นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความไว้วางใจในหมู่ผู้นำและตาม ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะเพิ่มศักยภาพในการประสบความสำเร็จขององค์กร (สุพรรณศรี พันธุ์แดง, 2565)

2. การบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความสามารถด้านการบริหารความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการปัญหา ความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารองค์การสมัยใหม่ มีความสำคัญเป็น การยกระดับและส่งเสริมให้ครู นักเรียน รวมถึงองค์กร ปรับตัวเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและสภาพแวดล้อมที่ยุ่งเหยิงไร้ระบบ ผู้ที่มองอนาคตที่ไม่แน่นอนได้แจ่มชัดกว่า ย่อมประสบความสำเร็จได้มากกว่าในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม

กล่าวว่า ในโลกธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ในยุคปัจจุบัน องค์การธุรกิจสมัยใหม่ต่างๆ ล้วนพยายามปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (สมคิด บางโม , 2562)

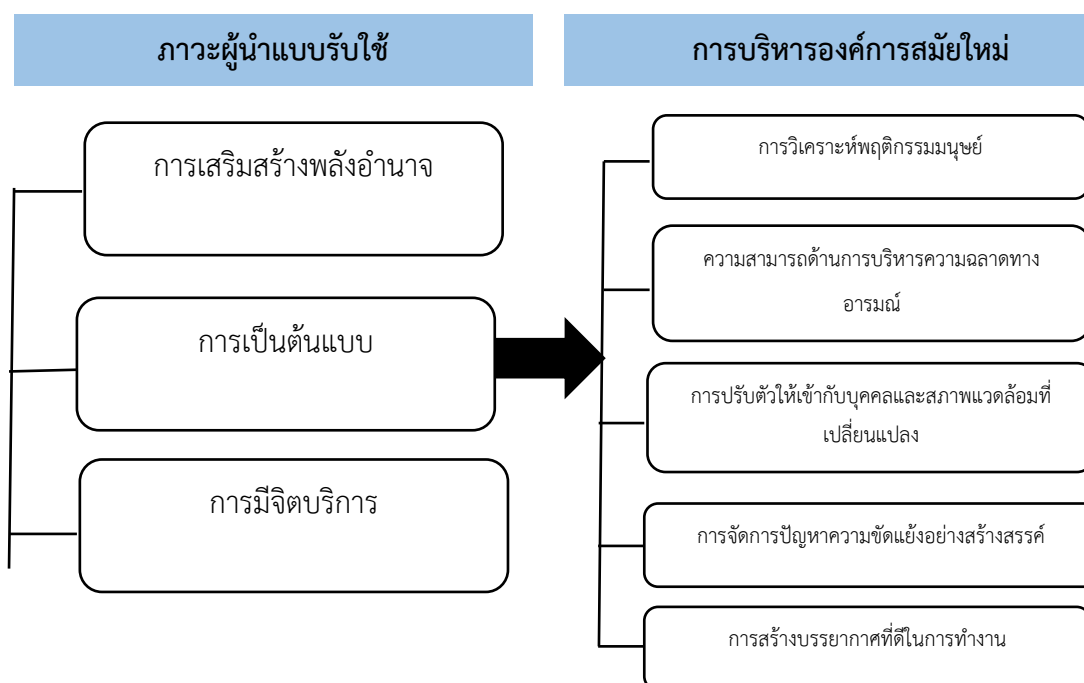
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ สงพะโยม ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบกลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ด้านการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต กลยุทธ์ด้านการจัดการ ICT กลยุทธ์ด้านวิชาการ หลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ กลยุทธ์ด้านการเงินและงบประมาณ กลยุทธ์ด้านนโยบาย ยุคปกติใหม่ และกลยุทธ์ด้านการบริหารทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานปฏิบัติการซึ่งต้องดำเนินการตามนโยบายและแผนงานของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการขยับตัวในระบบการบริหาร การศึกษา มุ่งการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับกับบริบทของสังคมโลก ที่เปลี่ยนไปในยุคปกติใหม่ มีการจัดระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัย นำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินการตามส่วนต่างๆ มีการปรับหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียน มีหลักสูตรที่หลากหลาย ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในยุคปกติใหม่ สนับสนุนการดำเนินการงบประมาณ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีการออกนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาช่วยในสภาวะวิกฤติ ให้สถานศึกษาจัดระบบการบริหารจัดการตนเองตามความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ในยุคปกติใหม่ที่เหมาะสม ซึ่งทั้ง 7 กลยุทธ์นี้ เป็นกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ในยุคปกติใหม่ได้เป็นอย่างดี (ยงยุทธ สงพะโยม, 2565)

3. ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปรากฏผลเรียงตามลำดับอิทธิพลจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การเสริมสร้างพลังอำนาจ 2) การเป็นต้นแบบ 3) การมีจิตบริการ เป็นตัวแปร ที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอภิปรายความผันแปรการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันทำนายการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 85.40 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบ รับใช้ มาใช้ในการบริหารงาน ในสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่ายงาน คือ การบริหารงานวิชาการ การ บริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไป ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร นอกจากนี้นี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ilyukhina & Bogatyreva ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรตามคุณภาพข้อกำหนดมาตรฐาน อันเป็นปัจจัยหนึ่งในยุคสมัยใหม่ การพัฒนาองค์กร บทบาทและคุณสมบัติของผู้นำมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของบุคลากร หากผู้นำเป็นที่ไว้วางใจของ

พนักงานจะมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีพนักงานเป็นส่วนร่วมที่อยู่ในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ การบริหารจัดการขององค์กรที่มุ่งดำเนินการและพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์การให้สู่การบริหารองค์การสมัยใหม่ ดังนั้นภาวะผู้นำแบบรับใช้เป็นความสามารถทางสังคมของผู้นำที่กระตุ้นการทำงานร่วมกันระหว่างคนในองค์กร ซึ่งองค์การสมัยใหม่จะบรรลุไม่ได้ หากผู้นำไม่มีทัศนคติใหม่ต่อการทำงาน ซึ่งองค์กรจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้นำมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงานอุทิศตนในการทำงานต่อองค์กร มีความสมดุลทางอารมณ์ และสามารถเอาชนะความขัดแย้งต่างๆ ได้ (Ilyukhina & Bogatyreva, 2023)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำแบบรับใช้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การเสริมสร้างพลังอำนาจ การเป็นต้นแบบ และการมีจิตบริการ ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ ซึ่งการบริหารองค์การสมัยใหม่ประกอบด้วย การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ ความสามารถในการบริหารความฉลาดทางอารมณ์ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

บทสรุป

จากข้อค้นพบผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถ

สรุปได้ว่า 1. ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ การเป็นต้นแบบ และการมีจิตบริการ ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ และสามารถทำนายการบริหารองค์การสมัยใหม่ ได้ร้อยละ 85.40

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรหา เทคนิค แนวทางในการมีวิสัยทัศน์ในการนำองค์การที่แตกต่างจากเดิม สามารถใช้ประสบการณ์ในอดีตมาปรับใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน และความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างรวดเร็ว

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีวิธีการ ในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์การ เพื่อลดผลลัพธ์เชิงลบที่อาจเกิดขึ้น และสร้างโอกาสสำหรับผลลัพธ์เชิงบวก รวมถึงการสร้างบรรยากาศให้กับผู้เรียนและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้ทำงานร่วมกัน ทำให้องค์การมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ และนำองค์การไปสู่ผลสำเร็จ

1.3 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างแรงบันดาลใจ และปลูกฝังค่านิยมในการเป็นผู้รับใช้หรือผู้ให้บริการ ผู้บริหารจะต้องมีการเสริมพลังอำนาจให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน การเป็นต้นแบบ และมีการบริการ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากร ได้เป็นนักประสานงานความร่วมมือกับทุกฝ่ายซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานในองค์การสมัยใหม่ของสถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมีการส่งเสริมการมีจิตบริการจนทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรม การเป็นผู้มีจิตบริการหรือผู้รับใช้ ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยต่างๆ นี้ส่งผลให้สถานศึกษามี การบริหารองค์การสมัยใหม่ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจ สามารถสร้างสรค์นโยบายมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา นำไปสู่การบริหารองค์การสมัยใหม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำแบบรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารองค์การสมัยใหม่

2.3 ควรศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การสมัยใหม่ในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดจากสภาพจริงนำไปหาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในสมัยใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คมกฤษ ประการะสังข์. (2559). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธนบดี ศรีโคตร. (2562). สภาพและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยงยุทธ สงพะโยม. (2565). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมคิด บางโม. (2562). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ซี เอ็ด ยูเคชั่น.
- สุพรรณศรี พันธุ์แดง. (2565). ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Burns, J.M. (1978). *Leadership*. New York: Harper and Row.
- Ilyukhina & Bogatyreva. (2023). *Personnel engagement based on quality standards requirements as a factor in modern organization development*. Retrieved [28 May 2022] from <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202337105021>.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, (30)(3): 607-610.

